

HØJBY

Lokalnyheder for Højby-Lindvedområdet

Indlæg i Højby Nyt 2012 nr. 2

Bødkerens og Træskomandens hus på Højbyvej 58C

Af: Paul Georg Pedersen, formand for Højby Lokalhistoriske Arkiv

I 1791 sælger to gårdfæstere, Anders Poulsen og Mads Jørgensen i Eiby, Vor Frue Landsogn i Odense, denne ejendom til Hollufgård med et jordtilliggende på 0 tdr. 2 skp. 1 fdk. 2 3/5 album hartkorn. På samme tid fæster "Hollufgård" ejendommen til hmd. **Christian Andersen**, der var gift med Karen Pedersdatter. Hvor disse to er født og gift vides ikke, men de får 9 børn, der alle er født i Højby. Christian Andersen dør 1838 og Karen Pedersdatter i 1848, begge i Højby.

I 1799 fæster bødker **Hans Christensen** ejendommen. Han blev gift 1793 i Højby Kirke med Karen Madsdatter, de får 5 børn, men kun de to yngste overlever, nemlig **Hans Hansen** født 1799 og **Laurs (Lars) Hansen** født 1802, begge i Højby. (Dem kommer vi til at høre mere om)

I 1821 sælger Hollufgård til selveje det lille husmandssted til den yngste af disse to sønner, bødker **Laurs (Lars) Hansen**, der imidlertid 9 år senere i 1830 sælger det til sin broder **Hans Hansen**.

Bødker **Hans Hansen** bliver samme år gift i Højby Kirke med Anne Pedersdatter, datter af

gmd. Peder Hansen og Kirsten Christensdatter på "Trunholm", Højbyvej 3. De får 6 børn, hvoraf de 5 overlever, og den yngste Lars, overtager senere 'bødkerhuset' efter sine forældre.

For at vi i dag kan få et indtryk af, hvor mange der kunne bo i huset, hvor der dengang også var både stald, lade og værksted, kan vi iflg. folkt. 1834 i Højby se, at den første fæster fra

1791 sammen med sin kone og ugifte datter Agnethe stadig bor her, tillige med **H.H.'s** moder, Karen Madsdatter på aftægt. (Altså 5 voksne og 5 børn).

Den 1.5.1835 lejer en væver **Rasmus Jensen** på 27 år huset, iflg. tilgangslisten i Højby Kirkebog har han tidligere været 5 år hos en væver i Nr. Lyndelse. Og d. 1. nov. 1836 får han en lærling

på 20 år, **Niels Johansen** fra Tommerup. Om denne **Niels Johansen** er der iflg. afgangslisten i Højby Kirkebog den 23.11.1836 følgende at berette: Han mistede sin skudsmålsbog natten mellem d. 1. og 2. nov. 1836, da hele ejendommen her nedbrændte. Han får imidlertid en ny skudsmålsbog udstedt d. 18. nov. 1836 af pastor Espensen i Langå, hvoraf det ses, at han er

HVAD SKER DER I HØJBY - LÆS DET I HØJBY NYT!

født, vaccineret og konfirmeret i Langå. I skudsmålsbogen, som præsten påteggede d. 23. nov. samme år, bemærkedes: Ovennævnte Niels Johansens religiøse begreber har jeg fundet meget forvirrende, og seet ethver forsøg af mig på at ordne dem ville blive frugtesløst. Han har iøvrigt to gange begge mundtlig og skriftlig vist utilbørlig adfærd mod mig, i anledning af at jeg på embeds vegne indskærpede overholdelsen af den kongelige anordning mod gudelige forsamlinger uden for kirken, hvorved ingen præst er til stede eller derom vidende.

Om **Hans Hansen** med sin familie har boet i huset på det tidspunkt, hvor det var lejet ud til væver Rasmus Jensen og hvor ejendommen nedbrændte, vides ikke, men noget kunne tyde på det.

I 1843 står begge brødrene opgivet som ejere: **Hans Hansen** som ejer af matr. 27a. og matr. 36.

Og **Laurs (Lars) Hansen** som ejer af 27b.

Men allerede 1844 overtager **Lars Hansen** gården "Brobæk" efter sin svigerfar, idet Lars nemlig var blevet gift 1831 i Højby Kirke med datteren på "Brobæk", Maren Larsdatter. På "Brobæk" var der sket det, at Marens forældre var blevet skilt i 1816, da Maren var 9 år gammel, hvilket for det første var ret usædvanligt dengang og for det andet bevirkede, at Brobæk's jord var blevet delt i to lige store dele. På sydmarken i Rindebæk havde Marens far bygget en helt ny gård, "Dalundgård", senere ændret til "Lilliendal", hvor Marens mor efter skilsmissen flyttede ud med sin nye mand. Alt dette har jo givet noget turbulens i familien og børnefloken, der foruden Maren bestod af ydeligere 6 børn mellem 3 og 16 år. Alle i familien har jo ganske givet været meget påvirket af situationen.

Dette var et lille sidespring, ja, men en del af historien, da bødkerhuset, senere træskomandens hus og "Brobæk", tilsyneladende bliver ved med at flette

finger!!!

I 1867 overtager **Lars Hansen**, født 1841 i Højby, som søn af **H.H.** – som ovenfor beskrevet – bødkerhuset, han var også bødker ligesom sin far, farbroder og farfar havde været det. Han giftede sig 1868 i Højby Kirke med sin farbrors datter på "Brobæk", Karen Larsdatter, født 1838 i Højby. Karen døde imidlertid kun 33 år gammel, seks dage efter at have født en datter, som blev opkaldt efter hende, og datteren døde syv dage efter sin moder, Karen Larsdatter!!

L.H., der nu havde mistet både hustru og barn, søgte denne gang over sognegrænsen til Thorup Kohave i Allerup Sogn efter sin anden hustru og blev gift 1876 i Allerup Kirke med Anne Elisabeth Hansen, født 1847 på Thorup mark. Det var for øvrigt pastor Johannes Clausen fra Ryslinge, der viiede dem. Han blev året efter fra 1877-85 præst i Højby og Nr. Lyndelse Kirker.

L.H. har iflg. Højby Friskoles Forhandlingsprotokol, på vegne af Friskolekredsen, midlertidigt udbetalt 3.000 kr. af de i alt 4.000 kr. til friskolelærer Klaus Berntsen for hans skolebygning på Højbyvej 27, underskrevet den 17. juni 1882 af Klaus Berntsen, da denne forlader Højby.

L.H. er iflg. folkt. 1901 flyttet til Over Holluf i Fraugde sogn i 1883, og har købt en gård der, hvor han og Anne Elisabeth boede til deres død, Lars i 1915 og Anne Elisabeth i 1922. Begge er begravet på kirkegården i Sdr. Næra Valgmenighed, som de havde løst sognebånd til, ligesom de altid havde støttet og været en del af Friskolen i Højby i Klaus Berntsens tid (1862-82).

I Friskolebladet Baunen fra 1926 er et brev fra Klaus Berntsen til en god ven, der fylder 80 år, og som i sine ungdom stod i lære hos **L.H.**, og hvor han omtaler denne Lars bødker som det fredeste menneske, han nogensinde havde mødt på sin vej, og hvilken fornøjelse det var at arbejde og leve sammen med ham.

Klaus Berntsen skriver bl.a. i sit brev, "husker du, da du lærte bødkerhåndværket hos vor brave ven Lars bødker, hvor jeg ofte kom over (gaden) og sad på en snitteskammel eller en smørfjering og talte med eder om nyt og gammelt".

I 90 år havde der på dette sted været drevet bødkerforretning gennem 3 generationer, men i 1889 bliver traditionen brudt af træskomand **Rasmus Pedersen**, født 1859 i Ellinge, Rønninge sogn, som søn af Peder Rasmussen og Sidsel Jacobsen i Ellinge, død 1943 i Nr. Lyndelse 84 år gammel, bgrv. i Højby, gift 1889 i Højby med Marie Kirstine Andersen født 1862 i Vollerslev, Stenløse sogn, datter af indder Anders Johansen og Maren Pedersdatter, Vollerslev, død 1930 på Odense Sygehus 68 år gammel, bgrv. i Højby.

Børn: **Anders Peder Pedersen** født 1890 i Højby, og Marius Sigurd Pedersen født 1895 i Højby.

I 1933 overtager **Anders Peder Pedersen**, ligeledes træskomand, født 1890 i Højby, som søn af ovenstående **R.P.**, død 1982 i Højby 92 år gammel, gift 1914 i Odense, Skt Hans kirke med Anna

Kirstine Camilla Rasmussen født 1890 i Odense, St. Knuds Sogn, datter af mælkekusk Jakob Rasmussen og Anne Dorte Christine Rasmussen, død 1972 i Højby.

Barn: Grethe Ellinor Pedersen født 1916 i Svendborg, Vor Frue sogn.

I 1983 overtog ingeniør **Else Jørgensen**, gift med, og senere skilt fra Oluf Jørgensen. De boede nogle år forinden på Lindvedvej 52 i Stenløse sogn, inden de købte ejendommen her.

1992 overtog Jonna Juhler og Jens Andersen træskomandens hus.

1995 overtog Connie og Michael Christensen huset.

Og siden 2002 har Helle Ny-

gaard Rasmussen og John Mark Smith værnet om det gamle hus og dets historie.